Dosarul: nr.2a-150/24(2-22162271-02-2a-16012024)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător - E. Galușceac

D E C I Z I E

25 iunie 2024 municipiul Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Avînd în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ruxanda Pulbere
Judecătorii: Andrei Cașcaval și Dorin Dulghieru

examinând în procedura scrisă, apelul declarat de OCN ”*****” SRL, în cauza civilă, examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de OCN ”*****” SRL împotriva lui ***** cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 13 noiembrie 2023, prin care acțiunea a fost admisă parțial, -

A C O N S T A T A T:

Pretențiile reclamantului:

1. La data de 04 noiembrie 2022, OCN ”*****” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui ***** cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acţiunii, reclamantul OCN ”*****” SRL a indicat că, la data de 11 februarie 2022 a fost încheiat contractul de credit nebancar nr.661278 prin care OCN ”*****” SRL a acordat lui ***** un credit în sumă de 7000 lei, cu termen final de rambursare la data de 11 aprilie 2022, confirmat prin dispoziţia de plată.
3. Menționează că, potrivit contractului de împrumut menţionat, debitorul s-a obligat să restituie creditul acordat, dobânda, taxele şi comisioanele aferente conform graficului de rambursare inclus în contractul de credit.
4. Notează că, până în prezent debitorul nu şi-a onorat obligaţiile contractuale, astfel suma totală a creditului, conform calculului datoriei constituie 13991,80 lei, formată din credit principal 7000 lei (conform dispoziţiei de plată și graficului rambursării şi raportat la calculul datoriei), dobânda aferentă 6141,59 lei (conform pct.4.4 al condiţiilor contractuale standard şi raportat la calculul datoriei),

penalitatea contractuală 850,21 lei (conform pct.6.3. din condiţiile contractuale standard şi raportat la calculul datoriei), comision pentru utilizarea creditului - 0 lei (conform graficului rambursării şi raportat la calculul datoriei).

5. Susține că, la data de 13 septembrie 2022, în adresa debitorului a fost expediată cererea prealabilă (confirmat prin avizul de recepţie), prin care acestuia i s-au comunicat pretenţiile OCN ”*****” SRL şi posibilitatea de a achita valoarea creditului şi a sumelor aferente în termen de 7 zile calendaristice, sau posibilitatea de a recurge la procedura de mediere extrajudiciară, însă fără vreun rezultat din partea debitorului.

6. Indică că, potrivit pct.5.1. al contractului de credit, debitorul este obligat să achite creditul şi alte plăţi datorate conform prezentului contract la data scadenţei, conform condiţiilor şi termenul indicat în contractul de credit.

7. Conform pct.6.3. al contractului pentru neachitarea în termenul stabilit a creditului, dobânzii şi a comisionului pentru utilizarea creditului, debitorul este obligat să achite o penalitate de mărime în mărime de 1% din suma restantă a creditului calculate pentru fiecare zi calendaristică de întârziere până la achitarea integrală a sumelor scadente.

8. Astfel, solicită reclamantul încasarea de la ***** în beneficiul OCN ”*****” SRL a datoriei în valoare de 13991,8 lei, a taxei de stat în mărime de 419,75 lei şi a cheltuielilor legate de notificarea prealabilă a debitorului în sumă de 21,9 lei, în totală suma de 14433,45 lei.

Poziția instanței de fond:

9. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 13 noiembrie 2023, acțiunea a fost admisă parțial.

10. S-a încasat de la ***** în beneficiul OCN ”*****” SRL suma de 7000 lei, cu titlu de datorie și suma de 850,21 lei, cu titlu de penalitate, rezultată din neexecutarea contractului de credit nebancar nr.661278 din 11.02.2022, suma de 270 lei, cu titlu de plată a taxei de stat, suma de 21,90 lei cheltuieli pentru notificare și suma de 110 lei, cu titlu de cheltuieli pentru citarea publică. În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

11. Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 01.12.2023, OCN ”*****” SRL a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 13 noiembrie 2023, în partea pretențiilor respinse, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Argumentele participanților la proces:

12. În motivarea cererii de apel, apelantul OCN ”*****” SRL a invocat că, contractul de credit nr.661278 este un contract legal încheiat, care corespunde normelor în vigoare.

13. Indică că, la încheierea prezentului contract, de către creditor au fost respectate absolut toate obligaţiile prevăzute de Codul civil, inclusiv cea de transparenţă, care presupune că clauzele contractuale au fost elaborate şi comunicate într-un limbaj clar şi inteligibil, precum şi lizibil.
14. Totodată, conform art.1763 Cod civil la etapa negocierii şi semnării contractului de credit cu ***** sau respectat prevederile art.5 alin.(2) al Legii 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori.
15. Astfel, consumatorului i s-a oferit posibilitatea pentru a analiza prevederile contractuale şi respectiv să negocieze, să obiecteze s-au să refuze semnarea contractului de credit. Cu atât mai mult că, şi după semnarea contractului, consumatorul a beneficiat de dreptul de revocare a contractului în termen de 14 zile, conform art. 18 alin.(l) din Legea nr.202 din 12.07.2013 privind contractele de credit pentru consumatori. Consumatorului i-au fost aduse la cunoştinţă toate condiţiile unui eventual raport juridic contra semnătură. Prin semnarea informaţiei standard şi a contractului de credit, debitorul şi-a exprimat acordul liber şi neviciat asupra tuturor clauzelor contractuale, care sunt în corespundere cu legislaţia.
16. Menționează că, în conformitate cu graficul de plată şi raportat la calculul datoriei, creditorul întemeiat şi justificat a solicitat încasarea dobânzii aferente calculată până la momentul depunerii cererii de chemare în judecată cu respectarea întocmai a Legii 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori.
17. Indică că, între părţile litigante s-a stabilit un raport juridic în baza contractului sinalagmatic în care fiecare dintre părţi s-a obligat reciproc, astfel încât obligaţia fiecăreia din ele să fie corelativă obligaţiei celeilalte. în circumstanţele relatate supra, constatăm cu certitudine existenţa raportului obligaţional între OCN ”*****” SRL şi *****, ce rezultă din contractul de credit încheiat între ei.
18. Condiţiile esenţiale ale actului juridic enunţat, au fost stabilite în mod expres şi materializate prin consimţământul bilateral al părţilor atât cu privire la obiect, termen, conţinut, dar şi reglementări privind răspunderea părţilor în cazul rezilierii/rezoluţiunii contractului. Apelanta remarcă că, contractul este legea părţilor, care au obligaţia să-l respecte potrivit adagiului pacta sunt servanda. El are forţă obligatorie şi în raport cu instanţa de judecată, care nu este în drept să-i modifice conţinutul. De aceea, instanţa învestită cu soluţionarea unui litigiu referitor la executarea contractului este obligată să dispună executarea obligaţiilor în limitele stabilite în contract. Efectul relativ al forţei obligatorii a actelor juridice îşi află explicaţia şi fundamentul în natura actului juridic. Fiind esenţialmente voluntar, este firesc că actul juridic să fie obligatoriu numai pentru acei ce şi-au dat consimţământul la încheierea lui
19. Consideră hotărârea instanței de fond în partea respingerii încasării dobânzii contractuale ilegală şi neîntemeiată, pasibilă de a fi casată.

20. Astfel, solicită apelantul casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea respingerii pretențiilor, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Procedura de examinare:

21. Colegiul civil notează că, cauza din speță a fost examinată în fond în procedura cererilor cu valoare redusă și astfel, în ordinea art.276^4 alin.(5) CPC, a dispus examinarea cererii de apel în procedură scrisă, prevederile art.276^3 CPC fiind aplicate corespunzător.

Termenul de declarare a apelului:

22. În conformitate cu prevederile art.362 alin.(1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

23. Din materialele cauzei rezultă că, dispozitivul hotărârii instanţei de fond a fost pronunțat la 13 noiembrie 2023, iar cererea de apel a fost depusă la data de la 01.12.2023, prin urmare Colegiul constată că, apelul este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de apel:

24. În conformitate cu art.385 lit.a) Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

25. Potrivit dispozițiilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

26. Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

27. În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

28. În conformitate cu prevederile art.276^2 Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobînzile, penalităţile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă. Procedura reglementată de prezentul capitol nu se aplică în materie fiscală, vamală sau în cazul răspunderii pentru prejudiciul cauzat de o autoritate publică ori de o persoană cu funcţie de răspundere şi al răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilegale ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată,

precum şi în cazul litigiilor cu privire la drepturile nepatrimoniale. Dispoziţiile prezentului cod privind procedura contencioasă se aplică la examinarea cererilor cu valoare redusă în măsura în care dispoziţiile prezentului capitol nu prevăd altfel.

29. Potrivit prevederilor art.276^3 Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ținând cont de împrejurările cauzei, nu sânt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul. În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată şi a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanţei judecătoreşti şi reclamantului o referinţă, precum şi copii de pe înscrisurile necesare. Pârâtul poate depune o cerere reconvenţională în condiţiile art. art.172 şi 173 Cod de procedură civilă, doar dacă valoarea acţiunii reconvenţionale nu depăşeşte valoarea admisibilă şicondiţiile legale de exercitare a cererii iniţiale cu valoare redusă. Dacă din materialele cauzei rezultă că cererea nu poate fi examinată în ordinea stabilită pentru cererile cu valoare redusă, judecătorul, prin încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul, dispune examinarea cauzei în ordine generală. În acest caz, prevederile prezentului capitol sânt inaplicabile.

30. Totodată, potrivit prevederilor art.276^4 Cod de procedură civilă, instanţa soluţionează cauza şi adoptă dispozitivul hotărîrii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, pîrîtul nu depune referinţă, soluţionarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărîrea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanţei judecătoreşti şi se comunică participanţilor la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărîrea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condiţiile prezentului cod. Deciziile instanţei de apel nu se supun recursului, fiind definitive şi irevocabile de la pronunţare. Instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător.

31. În conformitate cu prevederile art.373 alin.alin.(1), (2), (5) CPC, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

32. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea pricinii, apreciază probele din

dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
33. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
34. Din conţinutul celor relatate Colegiul reţine că, sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art.373 alin.alin.(1), (2), (5) CPC, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.
35. Colegiul civil reiterează că, instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (HirroBalani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
36. Așadar, Colegiul civil verificând în raport cu prevederile art.art.238-241 CPC, legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanțe, constată că aceasta urmează a fi menținută, or, instanţa de fond corect a elucidat şi constatat circumstanțele cauzei, a verificat şi apreciat obiectiv probele prezente la materialele cauzei în vederea admiterii parțiale a acțiunii din speță, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

Circumstanțele de fapt ale cauzei:

37. Din materialele cauzei rezultă că, la data de 11 februarie 2023, O OCN ”*****” SRL, în calitate de creditor și *****, în calitate de debitor, au încheiat contractul de credit nebancar nr.661278.
38. Potrivit contractului nr.661278, OCN ”*****” SRL a acordat lui ***** un împrumut în mărime de 7000 lei, care urma a fi rambursat în termen de 2 luni.
39. Prin dispoziția de plată cu nr.661278 din 11.02.2022, se confirmă eliberarea de către OCN ”*****” SRL a împrumutului în mărime de 7000 lei (f.d.15).
40. Potrivit condițiilor speciale ale contractului de credit a fost stabilită rata dobânzii aferente 14 % lunar, fixă, dobânda anuală efectivă 400,28%, comision pentru utilizarea creditului 0%, penalitatea de întârziere 1% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere, valoarea totală plătibilă de către 8423,10 lei.
41. Conform pct.2.1 al condițiilor contractuale standard ale contractului, creditorul s-a obligat să depună la dispoziția debitorului o sumă de bani ca împrumut în mărimea și condițiile prevăzută de cererea și prezentul contract, iar

debitorul se obligă să primească și să restituie creditorului suma creditului, inclusiv dobânda și comisioanele prevăzute cerere și prezentul contract
42. Potrivit calculul privind datoria lui ***** în temeiul contractului de împrumut nr.661278 din 11.02.2022, se atestă valoarea creditului restant în mărime de 13991,80 lei, formată din 7000 lei corpul creditului, suma de 6141,59 lei dobândă, comision de acordare a împrumutului 0 lei și penalitatea zilnică pentru întârziere 850,21 lei /f.d.16/
43. Potrivit notificării din 13 septembrie 2022, reclamantul OCN ”*****” SRL a expediat somația în adresa pârâtului *****, prin care la informat despre necesitatea restituirii datoriei în mărime de 13991,80 lei, în legătură cu neonorarea obligațiilor contractuale, potrivit graficului de rambursare a împrumutului (f.d.20, 21).
44. În conformitate cu prevederile art.774 Cod civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face. Obligaţia poate fi pură şi simplă sau afectată de modalităţi. Prestaţia trebuie să fie posibilă şi determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice şi bunelor moravuri.
45. Conform art.775 Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei. Este nulă clauza prin care se derogă de la dispoziţiile alin.(1).
46. Potrivit art.776 Cod civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.
47. În conformitate cu prevederile art.858 Cod civil, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.
48. Potrivit prevederilor art.901 alin.(5) Cod civil, neexecutarea obligației înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligației și include neexecutarea totală sau parțială a obligației, executarea necorespunzătoare sau cu întîrziere a obligației.
49. Conform art.992 alin.(1) Cod civil, contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.
50. Conform prevederilor art.1242 alin.(1) Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutătorul) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.
51. În temeiul art.1247 alin.(1) Cod civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract.

52. Conform art.1248 alin.(1) și (2) Cod civil, în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, dispoziţiile art.942 se aplică în modul corespunzător dacă legea sau contractual nu prevede altfel; dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate şi împrumutatul nu le restituie în modul stabilit, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut şi a dobânzii aferente în condiţiile stabilite la art.864 alin.(2) şi (4).
53. În corespundere cu art.1763 alin.(1) Cod civil, prin contractul de credit, o bancă sau o organizație de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiția rambursării ei, a plății dobînzii și a altor plăți aferente, sau își asumă orice alt angajament de a achiziționa o creanță sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanții.
54. Potrivit art.1764 alin.(1) Cod civil, părţile contractului de credit pot conveni asupra unei dobînzi fixe sau flotante.
55. Colegiul reține că, potrivit calculului datoriei debitorul ***** nu a achitat careva plăți în scopul restituirii împrumutului, iar alte probe confirmative privind restituirea împrumutului restant în mărime de 7 000 lei, la materialele cauzei nu se atestă, acordând deplină eficiență prevederilor art.1247 alin.(1) Cod civil, potrivit căruia împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract.
56. În această ordine de idei, Colegiul civil consideră ca întemeiată concluzia primei instanțe, care a conchis că urmează a fi încasat de la ***** soldul creditului restant în mărime de 7 000 lei.
57. Colegiul reține că prin acțiunea înaintată s-a solicitat și încasarea de la pârât a penalității în sumă de 850,21 lei, care la fel întemeiat a fost admisă, or conform art. 947 alin.(1) şi (3) Cod civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).
58. Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobânzi de întârziere.
59. Colegiul notează că, pct.6.3 din contractul de credit nebancar nr.661278 prevede că, pentru neachitarea în termenul stabilit a creditului, dobânzii şi a comisionului pentru utilizarea creditului, la alegerea creditorului, debitorul este obligat să achite, începând cu a patra zi a restanței (perioada de graţie) şi până la momentul achitării complete a acestei restanțe, o penalitate de întârziere în mărime de 1 % din suma restantă a creditului, calculată pentru fiecare zi calendaristică de întârziere până la achitarea integrală a sumelor scadente. În cazul existenței datoriei

neachitate după expirarea perioadei de graţie sus-menţionate, penalitatea se va calcula pentru întreaga perioadă restantă.
60. Potrivit pct.4.2. din contractul de credit nebancar, rata dobânzii aferente sumei creditului este fixă și este indicată în condițiile speciale ale contractului.
61. Din conținutul cererii de apel, Colegiul civil a stabilit că apelatul este în dezacord cu soluția instanței de fond în partea respingerii pretenției de încasare a sumei de 6141,59 lei cu titlu de dobândă aferentă.
62. Colegiul consideră că, prima instanța corect a ajuns la concluzia de a respingere pretenția privind încasarea dobânzii aferente ca neîntemeiată, din următoarele considerente.
63. Conform art.874 Cod civil, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligaţia este purtătoare de dobândă, se plăteşte o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naţionale a Moldovei aplicabilă conform alin.(2) dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată. Rata de bază a Băncii Naţionale a Moldovei aplicabilă: a) pentru primul semestru al anului în cauză, este rata în vigoare la data de 1 ianuarie din anul respectiv; b) pentru al doilea semestru al anului în cauză, este rata în vigoare la data de 1 iulie din anul respectiv.
64. Conform art.1244 alin.(1) - (3) Cod civil, în baza contractului de împrumut, părţile pot prevedea şi plata unei dobânzi, a cărei rată anuală nu poate depăşi dublul ratei de referinţă CHIBOR înregistrată în ziua bancară anterioară datei în care părţile au stipulat rata dobînzii. În sensul prezentului alineat, rata de referinţă CHIBOR este rata calculată în modul stabilit de Banca Naţională a Moldovei, în baza cotaţiilor orientative/ferme ale băncilor contributorii pentru plasarea mijloacelor băneşti în lei moldoveneşti la alte bănci, pe termen de 12 luni. Interdicţia prevăzută la alin.(1) nu se aplică dobânzilor percepute sau plătite de către Ministerul Finanţelor, Banca Naţională a Moldovei, de băncile comerciale, de asociaţiile de economii şi împrumut, organizaţiile de creditare nebancară, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege. Rata dobânzii prin care se încalcă dispoziţiile alin.(1) se reduce de drept până la rata maximă permisă conform alin.(1). Orice clauză contrară este nulă.
65. Astfel, Colegiul reține că, prima instanță corect a stabilit că, părțile pot prevedea și plata unei dobânzi, care trebuie să se afle într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei, însă potrivit contractului de credit nebancar încheiat între OCN ”*****”SRL și *****, nu a fost stabilită o dobândă exactă pentru fiecare zi de utilizare a creditului, care să fie într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei, fiind numai menționat în contractul de credit rata dobânzii aferente de 14% lunar fixă și dobânda anuală efectivă DAE 400,28% și ca urmare, clauza contractuală de stabilire a dobânzii este nulă.
66. Potrivit art.3 din Legea nr.202 din 12.07.2013 privind contractele de credit pentru consumatori, contract de credit pentru consumatori este contractul prin care

un creditor acordă sau se angajează să acorde unui consumator un credit sub forma de amânare la plată, împrumut sau alte facilităţi similare, cu excepţia contractului pentru prestarea de servicii în mod continuu sau pentru furnizarea de bunuri de acelaşi fel, atunci când consumatorul plăteşte pentru acestea în rate, pe toată durata furnizării lor.

67. Potrivit art.5 alin.(8) lit.b) din Legea privind contractele de credit pentru consumatori, creditorii şi, unde este cazul, intermediarii de credit oferă consumatorului explicaţii corespunzătoare, pentru a-i permite să evalueze dacă contractul de credit propus este adaptat la nevoile sale şi la situaţia sa financiară, unde este cazul, prin explicarea: caracteristicilor esenţiale ale produselor propuse (rata dobînzii, numărul de comisioane, costurile creditului, condiţiile rambursării anticipate, valoarea totală de plătit), precum şi a consecinţelor neonorării clauzelor contractuale.

68. Conform art.1069 alin.(4) Cod civil, în contractul dintre un profesionist şi un consumator se prezumă că: a) clauzele au fost propuse de către profesionist; b) clauzele nu au fost negociate individual; c) clauzele elaborate de către un intermediar sau un alt terţ au fost propuse de către profesionist.

69. În conformitate cu art.1069 Cod civil, (1) clauza propusă de una dintre părţi nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-i influenţeze conţinutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu. (2) Dacă una dintre părţi propune celeilalte părţi să selecteze din mai multe clauze, clauza nu se consideră negociată individual doar pentru că cealaltă parte a selectat din clauzele propuse. (3) Dacă o clauză a fost propusă ca parte a unor clauze standard, se prezumă că ea nu a fost negociată individual. (4) În contractul dintre un profesionist şi un consumator se prezumă că: a) clauzele au fost propuse de către profesionist; b) clauzele nu au fost negociate individual; c) clauzele elaborate de către un intermediar sau un alt terţ au fost propuse de către profesionist.

70. Art.1072 alin.(1) Cod civil stabilește că, într-un contract dintre un profesionist şi un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist şi dezavantajează considerabil, contrar bunei-credinţe, consumatorul.

71. În baza art.1077 alin.(6) Codul civil, sunt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual şi au ca obiect sau efect solicitarea de la consumatorul care nu şi-a executat obligația, fără justificare, a unei penalități disproporționate, în raport cu prejudiciul cauzat prin neexecutarea obligațiilor contractuale.

72. Având în vedere că contractul de credit nebancar nr.661278 din 11.02.2022 a fost încheiat în ziua adresării pârâtului cu cerere pentru acordarea creditului, este evident că clauza contractuală privind dobânda aferentă nu a fost negociată.

73. Astfel, pârâtul nu a negociat și nici nu a avut posibilitatea reală de a negocia și de a se familiariza cu condițiile contractuale.
74. Prin urmare, instanța de fond just a conchis că, clauza referitoare la obligarea consumatorului la plata dobânzii, stabilite în contractul de credit nebancar, urmează a fi apreciată ca fiind abuzivă, creând un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor ce decurg din contractul de împrumut.
75. Colegiul civil evidențiază că, consimțământul dat de consumator în momentul încheierii contractului este considerat de legiuitor inexistent întrucât a fost exprimat în contextul unei stări de constrângere financiară, stare de care organizația de creditare nebancară ”*****” SRL, în calitate de comerciant, s-a folosit şi astfel a impus obligații excesive contractantului aflat într-o poziție defavorabilă.
76. Astfel se constată că contractul de împrumut încheiat de OCN ”*****” SRL este contract pre-formulat, de adeziune, întrucât nu se negociază, acceptarea lui fiind o condiție pentru a încheia orice contracte cu întreprinderea. Voința clientului se rezumă la a semna sau nu contractul. Faptul că contractul este unul de adeziune, se deduce și din documentele depuse la dosar de reclamant, rezultând că toate riscurile contractului, precum şi cheltuielile contractului sunt în sarcina consumatorului
77. Conform dispozițiilor Directivei 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive, în contractele încheiate cu consumatorii, sunt considerate clauze abuzive, utilizate într-un contract încheiat cu un consumator, în special dispozițiile care: impun, cu titlu de penalități, consumatorului care nu și-a îndeplinit obligațiile, o despăgubire într-un cuantum disproporționat de mare. Curtea de Justiţie a Uniunii Europene a precizat că Directiva 93/13[…] trebuie interpretată în sensul că o instanță națională este obligată, din momentul în care dispune de elemente referitoare la situația de drept și de fapt, necesare în acest scop, să aprecieze, chiar din oficiu, caracterul disproporționat al penalității, prevăzute în contractul de credit, încheiat între un furnizor de servicii financiare și un consumator.
78. Analizând contractul de credit nr.661278 din 11.02.2022, ţinînd cont de modalitatea de expunere, volumul, forma de redactare a principalelor condiţii ale contractului de împrumut, instanţa de apel apreciază că acestea reprezintă clauze redactate din timp de către creditor, pregătite pentru o multitudine de contracte şi fără posibilitate de negociere din partea împrumutatului.
79. În ordinea de idei expusă, Colegiul civil va respinge ca neîntemeiate afirmațiile apelantului invocate în apel, precum că consumatorului i s-a oferit suficient timp pentru a analiza prevederile contractuale, iar în cazul în care consumatorul nu a făcut uz de drepturile sale prevăzute de art.18 alin.(1) din Legea nr.202 din 12.07.2013, acesta a consimţit încheierea contractului de credit

nebancar şi a recunoscut valabilitatea clauzelor contractuale, deoarece acesta interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar soluția primei instanțe este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material, cu aprecierea juridică cuvenită a probelor.
80. În circumstanțele enunțate, Colegiul civil reține ca întemeiată concluzia primei instanțe care a respins pretenția privind încasarea dobânzii aferente.
81. Conform art.82 CPC, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a pricinii.
82. În acest sens, Colegiul consideră oportun de a relata prevederile art.94 alin.(1) CPC, care reglementează că instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată.
83. Astfel cheltuielile de judecată fiind o cerință subsecventă celei principale, poartă soarta cerinței de bază, la fel urmând a fi admisă, proporțional pretențiilor admise.
84. La fel, instanţa de fond corect a încasat de la *****, suma de 270 lei cu titlu de recompensa taxei de stat, suma de 21,90 lei cheltuieli pentru notificare și suma de 110 lei cu titlu de cheltuieli pentru citarea publică.
85. În consecință, Colegiul civil concluzionează privind netemeinicia argumentelor apelului declarat de OCN ”*****” SRL şi legalitatea hotărârii primei instanțe, situație în care se impune respingerea apelului și menținerea hotărârii primei instanțe.
86. Or, potrivit Hotărârii Curţii Constituționale nr.3 din 20.01.2015, §41 importanţa principiului legalităţii presupune ca legea să fie respectată, această exigenţă există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură şi pentru autorităţile publice şi private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenţilor publici, exigenţa este ca aceştia să acţioneze în limitele atribuţiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, instanţa de judecată nu constituie o excepție de la regulă.
87. Astfel, sacrificarea principiului preeminenţei dreptului în sensul impunerii unei alte conduit decât cea prescrisă de către legislator va avea inter alia drept efect de favorizarea procesuală a intimatului, deoarece asemenea acţiuni nu pot fi admise de către instanţa de judecată decât în condiţiile expres stabilite de lege, în caz contrar, acţiunile arbitrare ale instanţe sunt incompatibile testului de imparțialitate obiectivă perceput de un observatory informat şi dezinteresat.
88. Imparţialitatea este esenţială pentru îndeplinirea adecvată a funcţiei judiciare, ea priveşte nu doar hotărârea însăşi, ci şi întreg procesul, prin care se ajunge la aceasta (valoarea 2, principiile de la Bangalore privind conduita judiciară).
89. Mai mult decât atât, potrivit definiţiei date în jurisprudenţa CtEDO noţiunii de certitudine legală, se menționează inter alia că legislația naţională trebuie să fie

expusă cu o suficientă precizie pentru a oferi posibilitatea persoanelor de a-şi reglementa comportamentul în sensul posibilităţii obţinerii unor ”consultaţii adecvate” de a prevedea în caz de necesitate la un nivel rezonabil, consecinţele, ce pot surveni în rezultatul anumitor acţiuni (Sunday Times v UK 26.04.1979, § 49).

90. Certitudine legală impusă inter alia regulilor de procedură civilă în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile reclamantului, cât şi ale pârâtului, motiv pentru care instanţa de judecată, nu este în drept de a substitui voinţalegislatorului materializată în conţinutul normelor de drept de procedură civilă și cele materiale.

91. Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituţiei Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curţii Constituţionale, (hotărârea Curţii Constituţionale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităţilor lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

92. Mai mult decât atât, în conformitate cu prevederile art.9 CPC, instanței de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfășurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate şi egalitate a părților în drepturi (art.26 CPC), motiv din care exonerarea unui participant la proces de obligația legală reprezintă în esență o favorizare nejustificată, în frauda regulilor unui proces echitabil.

93. Reieșind din cele expuse mai sus, în condițiile în care instanța de fond corect a aplicat normele de drept material și procedural, instanța de apel a constatat legalitatea hotărârii instanței de fond, argumentele contrare ale apelantului fiind combătute integral prin concluziile expuse mai sus, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și a menține hotărârea instanței de fond.

94. În conformitate cu prevederile art.art.276^4, 385 lit.a), 389-390, 394 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Se respinge apelul declarat de OCN ”*****” SRL.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 13 noiembrie 2023, pronunțată în cauza civilă, examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de OCN ”*****” SRL împotriva lui ***** cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă și irevocabilă și nu se supune nici unei căi de atac.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Ruxanda Pulbere

Judecătorii: Andrei Cașcaval

Dorin Dulghieru